

החוג ללימודי שימור חד-חוגי

RinaW@wgalil.ac.il
meirr@wgalil.ac.il
batchenm@wgalil.ac.il

ראשת החוג: ד"ר וסרמן רינה
יועץ לענייני סטודנטים: אנג' רונן מאיר
רכזת החוג: גבי בת-חן מנדל - 04-9015323

RinaW@wgalil.ac.il
MarinaE@wgalil.ac.il
meirr@wgalil.ac.il
HaimS@wgalil.ac.il

סגל המרצים:
ד"ר וסרמן רינה
ד"ר אפשטיין-פלוש מרינה
אנג' רונן מאיר
ד"ר שפרבר חיים

NadavK@wgalil.ac.il
MichalE@wgalil.ac.il
AdaS@wgalil.ac.il
amirf@wgalil.ac.il
Tzafrirf@wgalil.ac.il
gadib@wgalil.ac.il
RonB@wgalil.ac.il
RonaE@wgalil.ac.il

מרצים מן החוץ:
ד"ר נדב קשטן
ד"ר אייזנברג מיכאל
ד"ר סגרה עדה
אדר' פרוינדליך אמיר
ד"ר פינהולץ צפריר
ד"ר בוסקילה גדי
ד"ר בארי רון
גבי אביסף רונה
ד"ר אשר יותם
ד"ר שחר אורין

החוג ללימודי שימור הוא תוכנית לימודים חדשה וייחודית לתואר ראשון B.A בישראל. הלימודים נועדו להעניק השכלה ולהכשיר אנשי מקצוע בתחום שימור המורשת של מבנים ואתרים בישראל ובעולם. נושא זה הופך יותר ויותר פופולארי ומקבל תמיכה גוברת מצד ממשלות, ארגונים ומוסדות אקדמיים בשל ההכרה בחשיבותו. כיום התבססה הדעה שיש להגביל ולהיזהר מפיתוח יתר של ערים, יישובים, תעשייה ותוכניות בינוי אחרות על חשבון המורשת. המורשת היא למעשה הבסיס המשותף לכל מדינה ותרבות ולכל אזרח ותושב והיא מתבטאת הן בשרידים ארכיאולוגיים עתיקים והן במבנים או בנוף הטבעי. לימודי השימור יתנו למתמחים לא רק את הידע הדרוש על המורשת לסוגיה, אלא את הכלים להבין איך לטפל, לשמר, להציל ולהתאים מבנים ואתרים עבורנו ועבור הדורות הבאים.

הלימודים מתמקדים בשלושה תחומים עיקריים המשתלבים זה בזה:

- 1) מקצועות היסוד המעניקים תשתית ידע ב-4 נושאים: היסטוריה, ארכיאולוגיה, אדריכלות ואמנות – כל אחד בהתאמה לצרכים של תחום השימור.
- 2) ההנדסה, החומרים והטכנולוגיה העוסקים בהיבטים השונים של אתרים ומבנים היסטוריים, וכן שיטות הבניה שלהם כבסיס לטיפול מקצועי נכון. במסגרת זאת, הוקמה במכללה מעבדה יחידה במינה ובגודלה בישראל בה תינתן הכשרה מעשית.
- 3) השימור התיאורטי והמעשי – כלומר, העקרונות, הבעיות ודרכי הפעולה בשימור על היבטיהם המשפטיים, כלכליים, חברתיים, תירוטיים ותרומתם לתרבות הכללית.

אחד המרכיבים הייחודיים של תכנית הלימודים הוא השילוב בין לימודים עיוניים מגוונים לבין דגש על התמחות ועבודה מעשית בשטח במבחר אתרים ארכיאולוגיים, מבנים היסטוריים ואתרי שימור אחרים. עבודה זאת תבוצע בהדרכת אנשי מקצוע ומומחים לשימור מתחומי הארכיאולוגיה, ההיסטוריה, ההנדסה, האדריכלות ואחרים. ההתמחות מעניקה ללומדים לא רק התנסות מעשית בנושאי הלימוד, אלא פותחת אפשרויות עבודה אצל גופים ומוסדות העוסקים בתוכניות פיתוח ופרויקטים ברמה העירונית, המחוזית והארצית. בנוסף, כחלק מתכנית הלימודים, מקיים החוג סיורים לימודיים באתרי מורשת כגון: בעכו, תל דן, הבניאס, חוף דור, קיסריה ועוד.

במסגרת תוכנית הלימודים בשימור, מחויבים הסטודנטים בהשתתפות פעילה בשיעורי שדה הכוללים עבודות והתנסות בשימור ושיקום מבנים ארכיאולוגיים והיסטוריים.

העבודות וההשתלמות המעשיות בשטח (בעבר בסוסיתא-היפוס ובשנים האחרונות בקיסריה) נערכות בחלקן, בחודשי הקיץ, במסגרת סמסטר הקיץ (יולי או אוגוסט) והיקפן הוא כ-8 ימי עבודה בכל שנה. פרטים מלאים יימסרו לסטודנטים במהלך הלימודים. ההשתתפות בסורים המתקיימים לעיתים מחוץ לימי הלימודים היא חובה.

בשנים האחרונות מתקיימות בהיקפים גדולים ובאתרים מגוונים תכניות שימור הזקוקות לאנשי מקצוע. דוגמאות: עבודות שימור המלוות חפירות ארכיאולוגיות בירושלים, סוסיתא, תל דור, קיסריה; תכנון ופיתוח נופי במרחב העירוני והכפרי בפארקים וגנים, שמורות טבע, טיילות ועוד. שיקום מבנים היסטוריים ושכונות בערים היסטוריות כחיפה, עכו, תל אביב-יפו, באר שבע וכן ביישובים כפריים.

עכו מהווה אתגר מיוחד ללימודי השימור, הן בשל מיקומה של האקדמית גליל מערבי והן בשל העושר הגדול של אתרים ארכיאולוגיים ומבנים עתיקים בעיר ובסביבתה. כך גם לגבי יישובים ומבנים בגליל המערבי, שאליו מתייחסת המכללה, ושלגביהם מתגבשות תוכניות שימור ופיתוח.

במסגרת הלימודים שוקדת המכללה על פיתוח קשרים עם גופים ומוסדות אקדמיים בעלי ניסיון בתחומי השימור במדינות שונות בעולם. קשרים אלה כוללים אפשרויות ללימודי תואר שני במגוון מסלולים וכן מלגות לתקופות התמחות ותוכניות לחילופי סטודנטים בנושאי שימור.

תוכנית לימודים תשפ"ד

קוד	שם הקורס	שנה	נ"ז	ש"ש	שם המרצה	הערות
110800	כפרי ועירוני: התיישבות כפרית ועירונית בארץ ישראל	א	4	2	אפשטיין מרינה	
110520	הדרכה ביבולוגרפית ושיטות מחקר	א	2	1	שפרבר חיים	
111200	בנייה חדשה, שיקום ושימור בניינים בראי של השפעתם על איכות הסביבה	א	2	1	ווסרמן רינה	
111210	טכנולוגיות חומרי בניין בתולדות האנושות - חלק א' מעבדה	א	4	2	ווסרמן רינה	
110630	הכרת הנף ההיסטורי המעובב	א	2	1	סגרה עדה	
110030	תולדות הארכיטקטורה בעת העתיקה	א	3	1.5	פרינדליך צפירי	
110070	מבוא לשימור- תיאוריות, ערכים ואתגרים	א	3	1.5	פרינדליך אמיר	
110940	טכנולוגיות וחומרים באתרי עתיקות 1	א	3.5	1	רונן מאיר	
110941	טכנולוגיות וחומרים באתרי עתיקות 1 - סיור	א	0	1	רונן מאיר	
111180	עבודת שדה בשימור מלווה בחפירה	א	4	1.5	איזנברג מיכאל	
110770	תיעוד ושימור נופי מורשת	א	2.5	1	סגרה עדה	
110771	תיעוד ושימור נופי מורשת - סיור	א	0	0.5	סגרה עדה	
111100	מבוא ללימודי תרבות	א+ג	2	1	שפרבר חיים	נלמד אחת לשנתיים
111160	היבטים כלכליים בניהול פרויקט שימור	א	3	1.5	בוסקילה גדי	
110540	סטטיקה ותורת הבניה למשמרים	א	3	1.5	רונן מאיר	
111280	מבוא לארכיאולוגיה של ארץ ישראל מהתקופה הכלקוליתית ועד לתקופה הפרסית	א+ב	3	1.5	בארי רון	נלמד אחת לשנתיים
111281	מבוא לארכיאולוגיה של ארץ ישראל מהתקופה הכלקוליתית ועד לתקופה הפרסית- סיור	א+ב	0	0.5	בארי רון	נלמד אחת לשנתיים
110080	עכו: ארכיאולוגיה, מבנים והתפתחות עירונית מתקופת הברונזה התיכונה ועד להקמת מדינת ישראל	א+ב	3	1	בארי רון	נלמד אחת לשנתיים
110081	עכו: ארכיאולוגיה, מבנים והתפתחות עירונית מתקופת הברונזה התיכונה ועד להקמת מדינת ישראל- סיור	א+ב	0	0.5	בארי רון	נלמד אחת לשנתיים
111290	מבוא לארכיאולוגיה קלאסית עולמית ושרידיה בישראל	ב+ג	3	1.5	איזנברג מיכאל	
111390	תולדות אדריכלות בא"י מהתקופה הביזנטית ועד המאה ה-19	ב	2	1	רונה אביסף	
111300	תכנון וניהול פרויקט שימור בעזרת תוכנת Project-Ms	ב	3	1.5	בוסקילה גדי	
110810	מקורותיה והתפתחותה של הארכיטקטורה המודרנית	ב	4	2	אפשטיין מרינה	
111240	חומרי מליטה היסטוריים ומודרניים: מאפיינים מעשיים, דרישות ובדיקות טיב- מעבדה ב'	ב	3	1.5	ווסרמן רינה	קורס תוכן באנגלית
110990	תיעוד מבנים ואתרים היסטוריים א'	ב	3	1	פרינדליך אמיר	
110991	תיעוד מבנים ואתרים היסטוריים א' - שיעור שטח	ב	0	0.5	פרינדליך אמיר	
111250	ליקויים ופתולוגיות במעטפת הבניינים (עתיקים, היסטוריים ומודרניים) - חלק א': שיטות לזיהוי	ב	3	1.5	ווסרמן רינה	
110820	אוטופיות, מיתוסים וחזון באדריכלות ובעיצוב עירוני	ב	4	2	אפשטיין מרינה	
110950	טכנולוגיות וחומרים באתרי עתיקות 2	ב	3	1	רונן מאיר	
110951	טכנולוגיות וחומרים באתרי עתיקות 2- התנסות מעשית	ב	0	0.5	רונן מאיר	
111220	טכנולוגיות חומרי בניין בתולדות האנושות - חלק ב'	ב	4	2	ווסרמן רינה	
111400	CONSERVATION TOOLS FOR ISRAEL'S DESIGNED LANDSCAPES	ב	3	1.5	סגרה עדה	קורס תוכן באנגלית.
111410	שיטות אנליטיות בארכיאולוגיה ושימור	ב	3	1.5	אשר יותם	
110980	המוזיאונים ושימור המורשת	ב	3	1.5	קשטן נדב	
110981	המוזיאונים ושימור המורשת-סיור	ב	0	0.5	קשטן נדב	
110830	אדריכלים בולטים במאה ה- 20 - 21	ב	4	2	אפשטיין מרינה	
110960	בעיות הנדסיות בשימור: סיבות ההרס ושיטות טיפול	ג	3.5	1	רונן מאיר	
110961	בעיות הנדסיות בשימור: סיבות ההרס ושיטות טיפול סיור	ג	0	1	רונן מאיר	
111430	בין מודרניות למסורת: נרטיבים וקונפליקטים בשימור המורשת הבנויה	ג	4	2	שחר אוריין	
111010	חיזוק מבנים לשימור - פרקטיקום	ג	3	1.5	רונן מאיר	
111011	חיזוק מבנים לשימור - סדנא	ג	1	0.5	רונן מאיר	
110840	תולדות הארכיטקטורה מהרנסאנס ועד הברוק	ג	4	2	אפשטיין מרינה	
110850	מורשת מודרניסטית באדריכלות ובעיצוב עירוני בישראל	ג	4	2	אפשטיין מרינה	
111030	ליקויים ופתולוגיות במעטפת הבניינים (עתיקים, היסטוריים ומודרניים) - חלק ב': שיטות לטיפול	ג	4	2	ווסרמן רינה	
110930	שיטות לשימור ארכיאולוגי של מתכת וקרמיקה- מעבדה ג'	ג	4	2	ווסרמן רינה	

- המכללה האקדמית גליל מערבי שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים ללא הודעה מוקדמת בפרטים המופיעים בדפים אלו.
- פתיחת מסלול או קורס מותנית במספר הסטודנטים הנרשמים.

תיאורי קורסים - שנה א'

מבוא לשימור – תיאוריות, ערכים ואתגרים

הקורס עוסק בתולדות השימור, בהתפתחות תורת השימור והתיאוריות לגביה, ובסיבות העיקריות - החברתיות והתרבותיות - לשימור אתרים ומבנים. כמו כן דן השימור באמנות הבינלאומיות בתחום השימור ובתרומתן להתפתחות התחום בימינו. מטרת הקורס הינה להקנות הבנה לסיבות וליעדי השימור, בהקשר ערכי תרבות ושימור המורשת.

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 70

א' 0110070 אדר' אמיר פרוינדליך ב' 13:00-15:45

הדרכה ביבליוגרפית ושיטות מחקר

דרכי איתור וניתוח של מקורות במדעי הרוח. הקניית שיטת חיפוש בספרייה ובמאגרי מידע במדעי הרוח הקניית מיומנות בכתיבה מדעית במדעי הרוח הקניית שליטה בעקרונות כללי הציטוט הביבליוגרפי במדעי הרוח (MLA)

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 0110520-01 ד"ר חיים שפרבר ב' 11:00-12:30

הכרת הנוף ההיסטורי המעוצב

הקניית כלים לזיהוי והכרת הערכים העיצוביים, ההיסטוריים והמסורות הגנניות הקשורות לנוף המעוצב, עם התמקדות על גנים, פארקים ונופים, הנחשבים גני מורשת. הקורס מתייחס לנופים לפי סדר כרונולוגי ומזהה נושאים חשובים בכל התקופות. הקורס מהווה את הרקע לקורס תיעוד ושימור נופי מורשת, בשנה ג.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 110630-01 ד"ר עדה סגרה ב' 14:00-15:30

עבודת שדה בשימור מלווה בחפירה

השימור והחפירה בקיסריה מתנהלים כקורס המשלב עבודת שימור מעשית בשטח עם תכנים עיוניים וסיורים באתר. על כל סטודנט חלה חובת נוכחות מלאה ביום העבודה בשטח, במטלות השונות ועמידה בדרישות הקורס. הסטודנט יידרש בהכנת תיק תיעוד במהלך העונה והגשת עבודת סיכום כחלק מחובות הקורס.

1.5 ש"ש / 4 נ"ז / ס' / 60

ק' 0110480 ד"ר מיכאל אייזנברג עבודה מעשית מרוכזת לשבועיים בקיץ

טכנולוגיות חומרי בניין בתולדות האנושות - מעבדה א'

הקורס עוסק ביחסי הגומלין בין כימיה כמדע לבין צרכי השימור הפיזי. כימיה כמדע בסיסי וניסויי מהווה ממשק חשוב בעבודת המשמרים בפועל, ונותנת פתרונות לשימור הן של הפריטים הארכיאולוגיים והן של המבנים. הקורס מיועד להקנות הבנת העקרונות של מדע הכימיה תוך כדי התנסות מעשית במעבדה בחומרים ובתהליכים הרלוונטיים לשימור המבנים והממצאים הארכיאולוגיים וההיסטוריים. הקורס הינו ייחודי ומיועד לסטודנטים ללא רקע בכימיה או בהנדסה. הקורס משלב את ההסברים בתחום עקרונות הכימיה עם התגליות והחידושים הרלוונטיים בתחום הארכיאולוגיה וההיסטוריה.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ש' / 60

ק' 0110870 ד"ר רינה וסרמן ב' 13:00-16:30

סטטיקה ותורת הבנייה למשמרים

מטרת הקורס הינה הקניית ידע בסטטיקה של מבנים למשמרים, כולל מערכות פסיקליות והכרת שלד הבניין המגדיר את יציבות המבנים. הקורס יעסוק גם בנושא יציבות מבנים עתיקים.

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ב' 0110540-01 אינג' מאיר רוני ב' 11:15-13:30

תיעוד ושימור נופי מורשת (כולל סיור)

הקניית כלים בסיסיים לניתוח ותיעוד נופי מורשת: גנים פרטיים, פארקים ציבוריים, אתרים ארכיאולוגיים, אתרי הנצחה, מקומות קדושים. בסוף הקורס הסטודנטים ילמדו להתייחס לאתר מורשת נופי, לשייך אותו לתקופה וסגנון, לנתח את עיצובו, לתעד אותו, להציע הצהרת משמעות היסטורית-נופית, לזהות חוזקות וחולשות שימוריות ולהציע מתווה כללי לשימור.

* בקורס זה יתקיים סיור

1 ש"ש / 2.5 נ"ז / ש' / 60

ק' 0110770 ד"ר עדה סגרה ב' 8:30-10:00

טכנולוגיות וחומרים באתרי עתיקות -1 (כולל סיור)

מטרת הקורס הינה לימוד רזי טכנולוגית הבנייה ההיסטורית, עם דגש על העת העתיקה.

* בקורס זה יתקיים סיור.

1 ש"ש / 3.5 נ"ז / ש' / 60

א' 0110940 אינג' מאיר רוני ב' 8:45-10:15

בנייה חדשה, שיקום ושימור בניינים בראי של השפעתם על איכות הסביבה

מטרת הקורס הינה הקניית ידע טכני והבנת הנושאים המורכבים של מערכות השירות בבנייה עכשווית.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 0110860 ד"ר רינה וסרמן ב' 16:00-17:30

כפרי ועירוני: התיישבות כפרית ועירונית בארץ ישראל

הקניית בקיאות והבנה בהתפתחות אדריכלות ועיצוב עירוני בישראל, כפרי ועירוני; מעקב אחרי גלגוליהם של רעיונות העיצוב העירוני לאורך התקופות; הבנה של יצירות המופת בתחום האדריכלות והעיצוב העירוני בישראל, תכנון כפרי בארץ ישראל: מושבות, קיבוצים ומושבים; ריכארד קאופמן, האדריכל של הישוב הכפרי; ערים גדולות בארץ ישראל: ירושלים, תל אביב וחיפה.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ש' / 60

ב' 0110800 ד"ר מרינה אפשטיין-פלוש ב' 8:15-10:30

תולדות הארכיטקטורה בעת העתיקה

הקניית בקיאות והבנה בהתפתחות הארכיטקטורה בעת העתיקה. מעקב אחרי גלגוליהם של רעיונות ארכיטקטוניים בתקופה העתיקה. הבנת הערכים הארכיטקטוניים של יצירות המופת בתקופה הארכיטקטורה ובינוי העיר.

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ק' 0110030-01 ד"ר צפריר פינהולץ ב' 12:30-10:15

עקרונות יסוד בכלכלה עירונית ונדל"ן

במסגרת הקורס נתייחס לשאלות הבאות: כיצד מתפתחות ערים? מהם תפקידי הרגולטור בשוק הדירה? מה ההבדל בין מוצר פרטי למוצר ציבורי? התיישנות של דירות והתפתחות של שכונות מצוקה. פיתוח עירוני לעומת שימור מבנים כמוצר ציבורי. הכדאיות הכלכלית של שימור מבנים והקשר שלה לתיירות נכנסת.

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

א' 111150 ד"ר טרם נקבע ו' 12:00-14:15

היבטים כלכליים בניהול פרויקט שימור

מטרת הקורס הינה להקנות לסטודנטים ידע בסיסי בניהול פרויקט שימור תוך התמקדות בהיבטים הכלכליים. במסגרת הקורס יוצג תהליך ניהול פרויקט שימור משלב הייזום ועד שלב הסגירה הכולל ניהול לוחות זמנים, משאבים ותקציב, הכרת השותפים האסטרטגיים, האמצעים הייחודיים, האתגרים וניתוח הסיכונים. בקורס יינתן דגש על ההיבטים הכלכליים בניהול פרויקט שימור כגון ניתוח כדאיות כלכלית, הערכת עלויות, דרכי מימון, חישובי ריבית בסיסיים, ניתוח עלות חיים כוללת (LCC), תקופת החזר ההשקעה והיכרות עם תוכנה לניהול פרויקטים – MS-PROJECT.

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ק' 111160 ד"ר בוסקילה גדי ב' 17:00-19:15

מבוא לארכיאולוגיה א' (כולל סיור)

מטרת הקורס הינה להקנות היכרות בסיסית עם מדע הארכיאולוגיה ועם המאפיינים המרכזיים של התרבות החומרית בתקופות השונות בתולדות ארץ-ישראל.

2 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 70

ב' 0110020 ד"ר רון בארי ב' 16:00-18:00

עכו: ארכיאולוגיה, מבנים והתפתחות עירונית מתקופת הברונזה התיכונה ועד להקמת מדינת ישראל. (כולל סיור)

התקופות הצלבניות, הממלוכית, העות'מאנית, המנדטורית והישראלית מייצגות שינויים דרמטיים בתולדותיה של עכו. מחד היוותה עכו בתקופות אלה מרכז דתי-שלטוני, מוקד עלייה לרגל, בסיס צבאי, ונמל מרכזי. מאידך הפכה לעיר פריפריאלית רב-תרבותית. המקורות ההיסטוריים והשרידים הארכיאולוגיים המתייחסים לעכו רבים ומגוונים ובעזרתם ניתן לשחזר את תולדותיה, ולעיתים את מבניה החשובים. מטרת השיעור היא לבחון את התפתחותה העירונית של עכו מתקופת הברונזה התיכונה ועד להקמת מדינת ישראל. נסקור מבנים ומכלולים ארכיטקטוניים שונים בעכו ונראה כיצד הטביעו השלטון הנוצרי, המוסלמי, המנדטורי והישראלי את חותמם עליהם.

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ב' 0110080 ד"ר רון בארי ב' 17:45-19:15

שנה ב'

מקורותיה והתפתחותה של הארכיטקטורה המודרנית

הקניית בקיאות והבנה בהתפתחות הארכיטקטורה במאה ה-20. מעקב אחרי גלגוליהם של רעיונות ארכיטקטוניים במשך המאה ה-20. הבנת הערכים הארכיטקטוניים של יצירות המופת בנות התקופה בתחום הארכיטקטורה ובינוי העיר.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ש' / 60

א' 0110810 ד"ר מרינה אפשטיין-פלוש ב' 8:30-11:00

ליקויים ופתולוגיות במעטפת הבניינים (עתיקים, היסטוריים ומודרניים) - חלק א'

מטרת הקורס היא היכרות עם תיאוריה ופרקטיקה של שיטות מעקב אחר מצב הבניין ההיסטורי כחלק חשוב בתחזוקת מבני מורשת. במהלך הקורס ילמדו סטודנטים עקרונות ותקנים בינלאומיים וישראלים בנוגע להערכת מצב פיסי של בניין היסטורי בטרם ביצוע עבודות השימור.

2 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ק' 0110900 ד"ר רינה וסרמן ב' 11:00-12:30

אדריכלים בולטים במאה ה-20 וה-21 (פרוסמינריון)

מטרת הקורס היא לימוד תופעת היווצרותן והתפתחותן של תיאוריות חדשות של אדריכלים בולטים (כגון לה קורבוזייה, ולטר גרופיוס, מיס ואן דר רוהה ואחרים) במאה ה-20. הקורס שם דגש על התפשטות התיאוריות ברחבי העולם באמצעות יחסי הגומלין בין אדריכלים מארצות שונות.

2 ש"ש / 4 נ"ז / פ' / 60

ב' 0110830 ד"ר מרינה אפשטיין-פלוש ו' 12:00-13:30

חופי ישראל: שימור מול פיתוח (כולל סיור)

הקורס עוסק ביחסי הגומלין בין גורמי השימור לבין צרכי הפיתוח בחופי ישראל כיום. מצד אחד, החוף מהווה יחידה נופית בעלת משאבי טבע, מורשת היסטורית ושרידים ארכיאולוגיים ברמות שונות. מצד שני, החוף הוא אזור נדל"ן צפוף העובר תהליכי פיתוח ותיירות מואצים. מטרת הקורס היא לדון באתגרי השימור של המורשת הבנויה בחופים, מה נעשה עד היום כיצד והאם ניתן לקיים את האיזון בין שימור האתרים והסביבה החופית והימית לבין צרכי הפיתוח.

* בקורס זה יתקיים סיור

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ק' 0111140 ד"ר נדב קשטן ב' מתוקשב

טכנולוגיות חומרי בניין בתולדות האנושות (תיאורטי) - חלק ב'

מטרת הקורס הינה הקניית ידע לסטודנטים בטכנולוגיות בנייה עכשוויות ובסוגי חומרים עכשוויים.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ש' / 60

ב' 0110890 ד"ר רינה וסרמן ב' 10:30-12:45

חומרי מליטה היסטוריים ומודרניים: מאפיינים מעשיים, דרישות ובדיקות טיב (מעבדה ב')

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ב' 0110891 ד"ר רינה וסרמן

תיעוד מבנים ואתרים היסטוריים –א'

מטרת הקורס המרכזית הינה הבנת השיטות והעקרונות לתיעוד מבנים ואתרים, כחלק מתהליך השימור. הקורס נועד להוות המשך ופיתוח לשיעורים התחומיים בהיסטוריה, אדריכלות, ארכיאולוגיה ואמנות ולהוסיף את נדבך תיעוד המבנים והאתרים. המשתתפים יכוונו לבחור אתרים ומבנים בעלי מגוון היבטים המתייחסים לתחומי היסוד שלמדו. ההיכרות המעשית עם שיטות התיעוד תאפשר לעמוד על המאפיינים של תיעוד מבנים ואתרים מתקופות שונות ועל הייחודיות של האתרים בישראל. הדגש יושם על אתרים ומבנים בעכו ובסביבתה.

1 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ק' 0110990 אדר' אמיר פרוינדליך ב' 8:30-10:00

תיעוד מבנים ואתרים היסטוריים –א' תרגיל שטח

0.5 ש"ש / 0 נ"ז / ת' / 60

ק' 0110991 אדר' אמיר פרוינדליך ב' 10:00-10:45

טכנולוגיות וחומרים באתרי עתיקות 2

מטרת הקורס הינה לימוד רזי טכנולוגיית הבנייה ההיסטורית במאה וחמישים השנים האחרונות, מאז מחצית המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20.

ק: 0110940

1 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

א' 0110950 אינג' מאיר רוני ב' 12:00-13:30

טכנולוגיות וחומרים באתרי עתיקות 2 - התנסות מעשית

מטרת הקורס הינה לימוד רזי טכנולוגיית הבנייה ההיסטורית עם דגש על התפתחות שיטות הבנייה, חומרים וצורות הנדסיות. השיעור מתמקד בחומרי הבנייה ההיסטוריים ובהתפתחות טכנולוגיות הבנייה העתיקות לתקופותיהן.

0.5 ש"ש / 0 נ"ז / ש' / 60
א' 0110951 אינג' מאיר רונן

אוטופיות, מיתוסים וחזון בעיצוב עירוני

הקניית בקיאות והבנה בהתפתחות חשיבה אוטופית בעיצוב העירוני מאפלטון עד היום; מעקב אחרי גלגוליהם של רעיונות העיצוב העירוני לאורך התקופות, בתיאוריה ובפרקטיקה; הבנה של סוגיות החשיבה האוטופית של יצירות המופת בתחום העיצוב העירוני, בארץ ובעולם.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ש' / 60

א' 0110820 ד"ר מרינה אפשטיין-פלוש ב' 13:45-16:00

המוזיאונים ושימור המורשת

הבנת התפתחות המוזיאונים לסוגיהם בימינו. סקירת מוזיאונים מרכזיים בערי מטרופולין, פעילותם ותרומתם לשימור המורשת, דיון בתרומתם של המוזיאונים החדשים כסוכני תרבות. מהממצא הארכיאולוגי, אל המוצג בתערוכה: תפקידו של המוזיאון בשימור הידע והמורשת בימינו.

* בקורס זה יתקיים סיור

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ב' 0110980 ד"ר נדב קשטן ב' 8:00-10:15

שנה ג'

בעיות הנדסיות בשימור: סיבות ההרס ושיטות טיפול

רקע כללי וניתוח מהות השימור ההנדסי, בעיותיו וכיווני הפתרונות לכל סוגי המבנים. כשלים הנדסיים של מבני אדמה, בנייה יבשה, ומבני קמרונות וקשתות. כשלים במבנים עם חומרי מליטה שונים. דרישות מקדימות לצרכי הטיפול הנכון במבנים עתיקים. שיטות הטיפול השימורי - הנדסי והטכנולוגיות השונות.

* בקורס זה יתקיים סיור

1 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

א' 0110960 אינג' מאיר רונן ב' 10:30-12:00

סמינריון לפרויקט גמר: סוגיות ותהליכים בשימור מבנים אתרים

הסמינריון דן בהיבטים התיאורטיים והמעשיים בשימור אתרים ארכיאולוגיים והיסטוריים שנלמדו בשני השנים הראשונות. הוא מהווה שילוב מסכם של ארבעה תחומי היסוד שנלמדו: ההיסטוריה, האדריכלות, הארכיאולוגיה והאמנות בצירוף הסדנאות והשיעורים המעשיים בהם התנסו הסטודנטים בפועל. מועלות סוגיות מגוונות כגון: תהליכי ואתגרי שימור של אתרים ומבנים, מאבקים ציבוריים בתחום השימור; פעילות מוסדות וארגוני שימור, היבטי ניהול ותחזוקה, היבטי תירות, חינוך והכשרה.

* דרישות קדם: מסיימי שנה ב' שעמדו בכל חובות השיעורים והסדנאות.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ס' / 60

ב' 0111130 ד"ר נדב קשטן ב' 14:15-17:30

מורשת מודרניסטית באדריכלות ובעיצוב עירוני בישראל

לימוד טקסטים תיאורטיים ותקדימים אדריכליים בסוגיית אדריכלות וקידמה: חשיבה עתידנית באדריכלות ובעיצוב עירוני. תפיסות קידמה וחדשנות בעבודות של אדריכלים נבחרים.

חשיפת תמורות ומגמות עכשוויות בתיאוריה ובפרקטיקה אדריכלית ועירונית ברחבי העולם.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ש' / 60

ב' 0110850 ד"ר מרינה אפשטיין-פלוש ב' 11:30-14:00

תולדות הארכיטקטורה: הרנסאנס ועד הבארוק

הקניית בקיאות והבנה בהתפתחות הארכיטקטורה מתקופת הרנסאנס ועד הבארוק. מעקב אחרי גלגוליהם של רעיונות ארכיטקטוניים בני התקופה. הבנת הערכים הארכיטקטוניים של יצירות המופת בנות התקופה בתחום הארכיטקטורה ובינוי העיר.

2 ש"ש / 4 נ"ז / ש' / 60

א' 0110840 ד"ר מרינה אפשטיין-פלוש ו' 9:00-10:30

חיזוק מבנים לשימור-פרקטיקום

מטרת הקורס הינה הקניית ידע בסיסי בחישובים ובשיטות תכנון של חיזוקים למבני שימור. דיון בתחיקת הבנייה.

1 ש"ש / 3 נ"ז / פ' / 60

ב' 0111010 אינג' מאיר רונן ב' 8:30-11:00

חיזוק מבנים לשימור-סדנא מתוקשב

מטרת הקורס הינה הקניית ידע בסיסי בחישובים ובשיטות תכנון של חיזוקים למבני שימור. דיון בתחיקת הבנייה.

1 ש"ש / 1 נ"ז / ס' / 60

ב' 0111011 אינג' מאיר רונן

שיטות מעבדתיות בשימור אבנים, חפצי אומנות ופריטים ארכיאולוגיים - מעבדה ג'

הקורס מתעסק עם תאוריה ופרקטיקה של שימור ממצאים ארכיאולוגיים זעירים. בקורס נלמדים שיטות הבדיקה של ממצא ארכיאולוגי זעיר מסוגים שונים. כמו כן במהלך הקורס נלמדות שיטות מעשיות לניקוי ושימור קל של פריטים ארכיאולוגיים עשויים עץ, קרמיקה ומתכות.

ק: 0110870

ק: 0110881

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

א' 0110930 ד"ר רינה וסרמן ב' 12:30-15:15

יישומי כימיה, טכנולוגיה ושיטות מדעיות בזיהוי, איפיון ושימור של אבנים, חפצי תרבות ופריטים ארכיאולוגיים

קורס מתוקשב כולו עם שני מפגשים הכוללים 2 סדנאות מעשיות בכיתה. הדגמה, סקר ודיון בנושא מעקב אחרי מצב פיסה של מבנה לשימור כחלק חשוב בתחזוקת בנייני מורשת. הקורס מבוטס על לימוד עצמי בעזרת התכנים המקוונים שיועלו במהלך הסמסטר לאתר הקורס. במהלך הקורס יילמדו עקרונות ותקנים בינלאומיים וישראלים בהם אמור לעמוד מבנה מורשת כדי להבטיח אפשרות השמשה שלו אחרי שימור/שיחזור/שיקום.

ק: 0110900

2 ש"ש / 4.5 נ"ז / ש' / 60

א' 0111270 ד"ר רינה וסרמן ב' 8:00-10:15

נקודות ציון בתולדות האומנות: מאומנות העת העתיקה עד העידן החדש

1.5 ש"ש / 3 נ"ז / ש' / 60

ק' 0111120 ד"ר בלס גולדה ב' 13:00-15:15

מבוא ללימודי תרבות (לא נלמד בתשפג)

הקורס עוסק בבחינת מושג התרבות כמושג מחקרי. התחום של לימודי תרבות – Cultural Studies התפתח במהלך העשורים האחרונים ומשלב בתוכו כלי מחקר ממדעי הרוח (בעיקר היסטוריה וספרות) וממדעי החברה (בעיקר אנתרופולוגיה ופסיכולוגיה חברתית). במסגרת הקורס כאן ייבחנו מושגי יסוד הקשורים לתחום לימודי השימור כגון: זיכרון קולקטיבי וזיכרון היסטורי; מורשת וזיכרון העבר ועוד.

1 ש"ש / 2 נ"ז / ש' / 60

111100 ד"ר חיים שפרבר